

ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΕΥΛΟΓΙΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ Ι. ΝΑΟΥ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ

Έτος Α΄ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2004 - Άριθ. Φύλλου 20

‘Η τέχνη, τελικά, δέν έχει όρια; « ΠΡΟΣΟΧΗ· ΘΡΗΣΚΕΙΑ! »

Μέ τόν ειρωνικό τίτλο «Έπαινος για τούς ύπέρ τών Χριστιανών βανδάλους», ένα εβδομαδιαίο Άγγλικό περιοδικό, αναδημοσιεύει από τή Μοσχοβίτικη έφημερίδα Moskovskie Novosti, τήν έξις είδηση:

«Υστερα από δεκαετίες διώξεων κάτω από τó κομμουνιστικό καθεστώς, ή οργανωμένη θρησκεία άνθεϊ στή Ρωσία, λέει ό δημοσιογράφος Andrei Kovalev. Καί, όπως ό Μαρξισμός-Λενινισμός, δέν άνέχεται καμμιά προσβολή στήν άξιοπρέπειά της. Πριν από ένα χρόνο, τó μουσεϊο Andrei Sakharov στή Μόσχα, όργάνωσε μιá άσεβή έκθεση, με τίτλο «Προσοχή· Θρησκεία!». Στά έκθέματα συμπεριλαμβανόνταν μιá εικόνα του Χριστου μπροστά σε μιá διαφήμιση τής Coca-Cola με τήν έπιγραφή “Αυτό είναι τó αίμα μου”, ή φωτογραφία μιās γυμνής σταυρωμένης γυναίκας και ή εικόνα ενός όρθόδοξου σταυρου στεφανωμένου με λουκάνικα. Αύτά όλα έξώργισαν μιá ομάδα Χριστιανών, που έκαναν γυαλιά-καρφιά τήν έκθεση, “σχίζοντας καμβάδες, σπάζοντας κορνίζες και ποδοπατώντας γλυπά”. Η άστυνομία τούς συνέλαβε, αλλά ένας χορός πολιτικών άπαίτησε τήν άπελευθέρωσή τους με τήν αίτιολογία ότι έξοργίστηκαν λόγω τής βλασφημίας, και ίσχυρίστηκαν ότι, αυτοί που θάπρεπε να τιμωρηθοϋν είναι οί «αίρετικοί καλλιτέχνες».

Άβέβαιοι ως πρós τó πρακτέον, οί κατήγοροι παρουσίασαν μιá σειρά μαρτύρων -ιστορικούς τέχνης ως έπί τó πλείστον- τών όποιων οί καταθέσεις έχουν τώρα δημοσιευθεϊ. Τó πνεϋμα αυτών τών καταθέσεων είναι περίπου ότι ή έκθεση ήταν “δαιμονικό έργο” και ότι οί βάνδαλοι ήταν άξιοι κάθε έπαινου γιατί άντιστρατεύτηκαν στήν ήθική παρακμή τής κοινωνίας. ‘Ο διευθυντής του Μουσείου Yuri Samodurov και οί τέσσερεις διοργανωτές τής έκθεσης, βρίσκονται τώρα άντιμέτωποι με τήν κατηγορία τής συνωμοσίας πρós δημιουργία φυλετικών έντάσεων και άντιμετωπίζουν ποινή καθείρξεως πέντε έτών, αν κριθοϋν ένοχοι. Όπως πολϋ σωστά γράφει ό τίτλος τής έκθέσεώς τους: “Προσοχή· Θρησκεία!”.

Η αλήθεια είναι ότι ή ειρωνία του άρθρου και ή λεπτή αποδοκιμασία του για τούς «ύπέρ τών Χριστιανών βανδάλους», είναι άξια άπορίας. Όχι ότι είμαστε ύπέρ τής χειροδικίας και τών βανδαλισμών -κανένας νηφάλιος και πολιτισμένος άνθρωπος δέν μπορεί να έγκρίνει τέτοιου είδους άκρότητες. Δέν είναι καλό, όμως, να ξεχνάμε τó πόσο αληθινή και σοφή είναι ή ρήση: «Φωνή λαου, όργή Θεου». Κι από τήν άλλη, δέν μπορούμε να καταλάβουμε πώς ένα έθνος, τó ό-

ποῖο δείχνει τόση εὐαισθησία στὰ ζητήματα τῆς ἀνεξιθρησκείας ὥστε νὰ ἀπαγορεύει τὸ χριστουγεννιάτικο στολισμὸ στὰ σχολεῖα καὶ στὰ δημόσια κτίρια γιὰ νὰ μὴ θιγοῦν οἱ μουσουλμᾶνοι -παρὰ τὶς διαβεβαιώσεις τῶν ἴδιων ὅτι δὲν θίγονται- δὲν δείχνει καὶ τὴν ἀνάλογη εὐαισθησία ὅταν προσβάλλονται οἱ ὁμόθρησκοὶ τους χριστιανοί! Οἱ μουσουλμᾶνοι ἔχουν δικαίωμα νὰ θίγονται ἀκόμα καὶ μὲ τὸ ὅτι ὑπάρχουν χριστιανικὲς γιορτές. Οἱ Χριστιανοὶ δὲν ἔχουν κανένα δικαίωμα νὰ ἀντιδροῦν ὅταν γελοιοποιοῦνται τὰ ἱερά τους σύμβολα! Οἱ μουσουλμᾶνοι εἶναι ἐλεύθεροι νὰ προσβάλλονται ἀπ' τὶς χρωματιστὲς μπάλλες καὶ τὰ φῶτα ποὺ ἀναβοσβήνουν -γιατὶ ἐκεῖ ἔχει περιοριστεῖ πιά ἡ Χριστουγεννιάτικη διακόσμηση- οἱ Χριστιανοί, ὅμως, δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ διαμαρτυρηθοῦν ὅταν τὸ Ἵπουργεῖο Τουρισμοῦ τῆς γείτονος χώρας μας κυκλοφορεῖ ἀπίσσα ποὺ ἀπεικονίζει μιὰ ὀμάδα δερβίσηδες νὰ χορεύουν ἐπάνω σὲ μιὰ ψηφιδωτὴ εἰκόνα τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ!

Ἐὰν ἡ “πολιτισμένη” Εὐρώπη -καὶ ἡ οὐραγὸς τῆς Ἑλλάδα- ἐρμηνεύουν μ' αὐτὸν τὸν τρόπο τὴν ἀνεξιθρησκεία, τότε ὁ ὅρος πρέπει νὰ ἐπαναπροσδιοριστεῖ, καὶ μαζὶ μ' αὐτὸν πρέπει νὰ δοθεῖ μιὰ σαφέστερη ἐρμηνεία στὸ τί σημαίνει Τέχνη καὶ μέχρι ποῦ, τελικά, φτάνουν τὰ ὅριά της.

Μέχρι πρὶν λίγα χρόνια, ἡ Τέχνη διαμόρφωνε τὴν καλαισθησία, πρόβαλλε τὴν Ὁραιότητα, ἠρεμοῦσε, καλλιεργοῦσε, ξεκούραζε, ἐξευγένιζε. Ἀπ' τὸ δεύτερο μισὸ τοῦ προηγούμενου αἰῶνα, ἄρχισε ἡ τέχνη νὰ προβάλλει τὴν ἀσχήμια, νὰ «προκαλεῖ», γιατί, ὑποτίθεται, ὅτι θέλει νὰ ἀφυπνίσει κοιμισμένες συνειδήσεις καὶ νὰ φέρει ἐπανάσταση στὸν «καθωσπρεπισμὸ»!

Καὶ φτάσαμε στὴν κατάληξη τῶν τελευταίων χρόνων, ὅπου ὁ κάθε «καλλιτέχνης» κάνει τὸ κοινὸ μετόχους τῆς ψυχοθεραπείας του! Καὶ ἡ πιὸ προσφιλὴς μορφή «ψυχοθεραπείας» φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἐμπαιγμὸς τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν συμβόλων Του, γιατί ἡ εὐκολώτερη διέξοδος εἶναι νὰ προβάλλουν ἐπάνω Του ὅλα τὰ ἀπωθημένα ποὺ ἔχουν ἀπὸ τοὺς σαδιστὲς πατεράδες τους ἢ τοὺς «ἄρρωστους» -ἢ καὶ διεστραμμένους ἀκόμα- ἱερεῖς καὶ «θρησκευόμενους» δασκάλους, ποὺ σημάδεψαν τὰ παιδικὰ τους χρόνια. Κανεὶς δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ διαμαρτυρηθεῖ, γιατί ὅποιος ἀντιδράσει, θεωρεῖται φανατικός, σκοταδιστὴς, θρησκόληπτος, ὅτι ζεῖ στὸ Μεσαίωνα, ὅτι εἶναι ἀνόητος ὀπαδὸς μιᾶς νεκρῆς θρησκείας, καὶ γενικὰ θεωρεῖται σὰν ἕνας ὀπισθοδρομικὸς καὶ ἀντιπαθὴς ἄνθρωπος. Οἱ «καλλιτέχνες» δὲ αὐτοῦ τοῦ τύπου, ὀχυρωμένοι πίσω ἀπὸ τὴν «προοδευτικὴ» ἀθεΐα τους, ἰσχυρίζονται ὅτι, ἀφοῦ θεωροῦν τὸ Χριστὸ ὄχι Θεὸ ἀλλὰ ἀπλὸ ἄνθρωπο, δὲν κάνουν τίποτε παράνομο, οὔτε τίποτε τὸ μεμπτό.

Γι' αὐτὸν ὅμως, τὸν Χριστὸ -Ἄνθρωπο μιλάμε κι' ἐμεῖς. Τὸν Ἄνθρωπο ποὺ περπάτησε μὲ τοὺς φίλους Του, ποὺ ἔφαγε μαζὶ τους, ποὺ τοὺς στήριξε ὅταν εἶχαν ἀνάγκη, ποὺ τοὺς μάλλωσε ὅταν χρειάστηκε. Τὸν Ἄνθρωπο ποὺ δάκρυσε μπροστὰ στὸν τάφο τοῦ φίλου Του, ποὺ πόνεσε, ποὺ κουράστηκε, ποὺ μᾶς ἀνέχτηκε κι' ἐμᾶς καὶ τὴν κακία μας. Τὸν ἄνθρωπο ποὺ στάθηκε

ἀπαθὴς μπροστὰ στὴν προδοσία πού ἐκδηλώθηκε μὲ ἓνα φίλημα.

Αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο εἶδαμε, γνωρίσαμε καὶ «αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐφηλάφησαν». Αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο ἀγαπήσαμε κι ἐμεῖς κι τρισεκατομμύρια ἄλλοι ἄνθρωποι πρὶν ἀπὸ μᾶς, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τοὺς μαθητὲς Του. Γι' Αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο ὅλες αὐτὲς οἱ στρατιᾶς τῶν μαρτύρων προτίμησαν τὸ θάνατο ἀπὸ τὴ ζωὴ. Γιατί, στὸ τέλος, τὶ νὰ τὴν κάνεις αὐτὴ τὴ ζωὴ, ἂν εἶναι νὰ ζήσεις σ' ἓνα κόσμο ὅπου δὲν θὰ βρίσκεις ἀνθρώπους νὰ Τοῦ μοιάζουν;

Γιὰ τὸν ἄνθρωπο-Χριστό, λοιπόν, ὁ λόγος καὶ γιὰ τὸ δικαίωμα πού παίρνει κάποιος ἐν ὀνόματι τῆς «Τέχνης» νὰ προσβάλλει ἓναν ἄνθρωπο πού τόσο ἄλλοι ἀγαποῦν καὶ σέβονται.

Γιατί δὲν σκέφτηκε κανεὶς νὰ κάνει τέτοιο εἶδος «τέχνης» μὲ μιὰ φωτογραφία ἢ ἓνα πορτραῖτο τοῦ Τσὲ Γκεβάρρα ἢ τοῦ Λένιν, παρ' ὅλο πού ἡ Ρωσία σήμερα ἔχει ἀποκηρύξει τὸν κομμουνισμό; Γιατί δὲν κρεμοῦν τὰ λουκάνικα γύρω ἀπ' τὸ σφυροδρέπανο; Γιατί δὲν φωτογραφίζουν μιὰ γυμνὴ γυναῖκα μπροστὰ σ' ἓνα ἀπ' τὰ οἰκόσημα τῆς Ἐλισάβετ τῆς Ἀγγλίας; Ἡ ἓνα γυμνὸ ἄντρα μπροστὰ στὴ σημαία ἐνὸς κράτους πού δὲν συμπαθοῦν; Εἶναι ἄραγε ὁ Τσὲ Γκεβάρρα ἢ ὁ Λένιν πῶς ἄνθρωπος ἀπ' τὸν ἄνθρωπο-Χριστό; Ἡ εἶναι τὸ σφυροδρέπανο καὶ οἱ σημαῖες καὶ τὰ οἰκόσημα ἱερότερα σύμβολα ἀπὸ τὸ Σταυρό Του; Καὶ ποῖος ἐπιτέλους εἶναι αὐτὸς πού ἀξιολογεῖ καὶ ὀριοθετεῖ τὴν Τέχνη;

Ἡ περὶ φημη Γερμανίδα ἐγκληματίας πολέμου, ἡ Ἰλζε Κώχ, διάλεγε γιὰ ἐραστὲς τῆς ἀπὸ τοὺς κρατουμένους τοῦ στρατοπέδου τῆς, αὐτοὺς πού εἶχαν τὰ ὠραιότερα καὶ πῶς σύνθετα τατουάζ. Ὅταν τοὺς βαριόταν, τοὺς σκότωνε, τοὺς ἔγδερνε καὶ ἔφτιαχνε μὲ τὸ δέρμα τους φωτιστικά, ἀμπαζοῦρ καὶ διάφορα μικροαντικείμενα. Αὐτὸ ἐκείνη τὸ ὄνομαζε τέχνη. Εἶναι αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς Τέχνης ἀποδεκτό; Ἄν ὄχι, γιατί ὄχι; Κι ἂν ναί, γιατί δὲν ἔγινε ποτὲ μιὰ ἔκθεση μὲ τὴν (ὄντως πρωτότυπη!) τέχνη τῆς Ἰλζε Κώχ; Γιατί θίγονται οἱ μνήμες τῶν νεκρῶν; Ἡ γιατί εἶναι αὐτοὶ οἱ νεκροί, πῶς ἄνθρωποι ἀπ' τὸν ἄνθρωπο-Χριστό;

Τελικά, ζωντανοὶ καὶ νεκροί, ὅλοι φαίνεται ὅτι ἔχουμε δικαιώματα σ' αὐτὸν τὸν κόσμο. Ὅλοι, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Χριστό! Μόνον Αὐτὸς ἦρθε ξένος καὶ ἔμεινε ξένος, χωρὶς νὰ ἔχει «ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι».

Ἄκόμα δὲν Τὸν θέλουν. Ἄκόμα Τὸν ὑβρίζουν. Ἄκόμα Τὸν ραπίζουν. Ἄκόμα Τὸν φτύνουν. Ἄκόμα κάνουν «ἀποσυναγωγούς» ὅσους τολμήσουν νὰ Τὸν ὑπερασπιστοῦν. Δυὸ χιλιάδες χρόνια κι ἄκόμα δὲν χόρτασε τὸ μῖσος τους, δὲν κατασίγασε. Κι αὐτοὶ εἶναι οἱ ...δίκαιοι ἄνθρωποι. Οἱ ...πνευματικοὶ ἄνθρωποι. Οἱ ...εὐαίσθητοι ἄνθρωποι. Οἱ ...ἐλεύθεροι ἄνθρωποι. Οἱ ...ἀνεξίθρησκοι ἄνθρωποι.

Μήπως σκέφτεται κανεὶς νὰ ὀργανώσει καὶ μιὰ ἄλλη ἔκθεση μὲ τὸν τίτλο: «Προσοχή! Ἄνεξιθρησκεία»;

N. B.

Ἰ ἐὰ ὄῃι ὄΥᾶᾶέός ὀοῖ ἰ Ἄῤᾶᾶᾶᾶᾶᾶᾶᾶᾶᾶᾶᾶ ἰ ὀεὸ Ἐᾶῖ ὀυᾶῖ ὀ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΚΗ ΛΑΤΡΕΙΑ

Μολλοὶ ἐχθροὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ ἀφελεῖς Χριστιανοὶ θεωροῦν τὴν πίστη ὡς κάτι τὸ ἄσχειο καὶ ξένο πρὸς τὴν ἀνθρώπινη διάνοια. Τὸ *πίστευε καὶ μὴ, ἐρεύνα*· κατανοούμενο ὡς *πίστευε, καὶ μὴ ἐρεύνα*· δὲν εἶναι ἴδιον τῆς Ἐκκλησίας.

Αὐτὸ μᾶς διδάσκει ἡ Παναγία μὲ τὸν τρόπο πού ἀντιδρᾷ στὴν ἀγγελία τοῦ Ἄρχαγγέλου Γαβριήλ. Ἡ Παναγία ἐκφράζει τὴν ἐκπληξή της: «**Βλέπουσα ἡ Ἁγία ἑαυτὴν ἐν ἀγνοίᾳ φησὶ τῷ Γαβριήλ θαρσαλέως. Τὸ παράδοξόν σου τῆς φωνῆς δυσπαράδεκτόν μου τῇ ψυχῇ φαίνεται· ἀσπόρου γὰρ συλλήψεως τὴν κύησιν πῶς λέγεις;**». Ὅπως βλέπουμε δὲν ἀπορρίπτει ἡ Παναγία τὴν εἴδηση, ἀλλὰ οὔτε μπορεῖ νὰ τὴν κατανοήσῃ. Γι' αὐτὸ ζητᾷ ἐξηγήσεις, τί ἐννοεῖ ὁ Ἄρχάγγελος λέγοντας «**ἄσπορον σύλληψιν**».

Ἡ Παναγία θέλει νὰ διώξῃ τὴν ἀγνοία καὶ νὰ ἀποκτήσῃ στὴν θέσῃ τῆς γνῶσιν. Δὲν φθάνει στὴν ἀμφισβήτηση ἢ δυσπιστία προτοῦ ἀκούσῃ πῶς ἀκριβῶς ἔχει τὸ πρᾶγμα: «**Γνῶσιν ἄγνωστον γνῶναι ἡ Παρθένος ζητοῦσα ἐβόησε πρὸς τὸν λειτουργοῦντα· Ἐκ λαγόνων ἀγνῶν, Υἱὸν πῶς ἐστὶ τεχθῆναι δυνατόν; Λέξον μοι**». Ἡ Παναγία ἀνυψώνει τὴ φωνή, ἐβόησε, καὶ πιέζει νὰ μάθῃ τὸ πῶς, «**λέξον μοι**». Ζητᾷ δηλαδὴ ἀπὸ τὸν Ἄρχάγγελο κάτι, σὸ ὁποῖο δὲν μπορεῖ νὰ ἀνταποκριθῇ πλήρως, ἀφοῦ καὶ ὁ ἴδιος εἶναι ἐκθαμβος ἀπὸ τὴν εἴδηση πού μεταφέρει: «**Πᾶσα φύσις Ἀγγέλων κατεπλάγη τὸ μέγα τῆς σῆς ἐνανθρωπήσεως ἔργον**». Γι' αὐτό, τὸ μόνο πού μπορεῖ νὰ κάνῃ, εἶναι νὰ ἐπιμείνῃ στὰ λεχθέντα του, χωρὶς νὰ μπορέσῃ νὰ κρύψῃ τὴν ἀμηχανία του μπροστὰ σὸ ἐπίμονο αἶτημα τῆς Παναγίας: «**Πρὸς ἣν ἐκεῖνος ἔφησεν ἐν φόβῳ, πλὴν κραυγάζων οὕτω· Ἀλληλούϊα**».

Παρόμοια στάση κρατᾷ καὶ τὰ ἄλλα πρόσωπα πού πληροφοροῦνται τὸ σωτήριο γεγονός, ὁ Ἰωσήφ, οἱ Μάγοι καὶ οἱ ποιμένες.

Ὁ Ἰωσήφ φαίνεται πῶς πειράζεται περισσότερο, τοῦ ἔρχονται λογισμοὶ ἀμφιβολίας, ταρασσεται. Μόλις ὁμοῦ καὶ ἐκεῖνος ἀποκτᾷ τὴν γνώση, ἐλευθερώνεται ἀπὸ τὴν ἀμφιβολία καὶ συμπάλλει μὲ τὸν Ἄρχάγγελο τὸ «**Ἀλληλούϊα**». «**Ζάλην ἔνδοθεν ἔχων λογισμῶν ἀμφιβόλων ὁ σῶφρων Ἰωσήφ ἐταράχθη, πρὸς τὴν ἀγαμόν σε θεωρῶν καὶ κλεψίγαμον ὑπονοῶν Ἄμεμπτε· μαθὼν δέ σου τὴν σύλληψιν ἐκ Πνεύματος ἁγίου ἔφη· Ἀλληλούϊα**».

Ἡ ἐπαγγελία τῆς σωτηρίας εἰσδύει στὸν ἀνθρώπο ἀπὸ πάνω, ἀπὸ τὴν κεφαλὴ καὶ καταλαμβάνει στὴν συνέχεια ὅλο τὸ εἶναί του μὲ σκοπὸ τὴν ἀνύψωσή του, τὸν προσανατολισμό του πρὸς τὰ οὐράνια καὶ τὴν ὑπέρβαση τῆς προσκολλησεῶς

του στα γήϊνα: «Ξένον τόκον ιδόντες ξενωθῶμεν τοῦ κόσμου τὸν νοῦν εἰς οὐρανὸν μεταθέντες· διὰ τοῦτο γὰρ ὁ ὑψηλὸς Θεὸς ἐπὶ γῆς ἐφάνη ταπεινὸς ἄνθρωπος, βουλόμενος ἐλκύσαι πρὸς τὸ ὕψος, τοὺς αὐτῶ βοώντας· Ἄλλη-
λούϊα».

Τὴν ὑπέρβασιν αὐτὴν ποθοῦσαν καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, στηριζόμενοι στὶς διανοητικὲς τοὺς ἰκανότητες. Μὲ τὸ ἐρευνητικὸ τοὺς πνεῦμα ὀδηγήθηκαν ἀπὸ νωρὶς στὴν ἀμφισβήτηση τοῦ δωδεκάθεου, τῶν μύθων καὶ τοῦ ἐμπαθοῦς ἀνθρωπομορφισμοῦ τῆς θεότητας. Ἦδη ὁ Ξενοφάνης εἶχε δεῖξει ὅτι ἓνας θεός, τὸν ὁποῖον πλάθει ὁ ἄνθρωπος στὰ μέτρα του δὲν ἔχει καμία ἀξία. Κατάλαβε δὲ ὅτι ὁ θεὸς πρέπει νὰ διαφέρει ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, πρέπει νὰ εἶναι ἄλλης φύσεως: «Εἷς θεός, ἓν τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισι μέγιστος, οὔτι δέμας θνητοῖσιν ὁμοίος οὐδὲ νόημα. Οὗλος ὄρᾱ, οὗλος δὲ νοεῖ, οὗλος δέ τ' ἀκούει».

Ἡ ἐπιρροὴ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης στὴν Ἑλληνικὴ φιλοσοφία προσανατολίζει τοὺς φιλοσόφους πρὸς τὴν ἀποδοχὴ τοῦ Μονοθεϊσμοῦ, ὥστε ὁ Πλάτων στὴν ἀπολογία τοῦ Σωκράτους μιλάει γιὰ τὸ δαιμόνιο ὡς ἐσωτερικὴ φωνή.

Ἡ ἐξέλιξη αὐτὴ προετοίμασε τοὺς Ἕλληνες γιὰ τὴν ἀποδοχὴ τῆς ἀληθείας πρῶτον «ἐξ ὅλης τῆς διανοίας». Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐκμεταλλεῦτηκε ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ ἐρευνητικὸ πνεῦμα γιὰ νὰ τοὺς γεμίσει τὰ κενὰ, τὴν ἀγνοία πού ἐνοχλοῦσε καὶ τοὺς ἴδιους, μὲ τὴν γνώση τῆς ἀληθείας, κηρύσσοντας ποῖος εἶναι ὁ ἄγνωστος θεός, εἰς τιμὴν τοῦ ὁποῖου εἶχαν στήσει ἓνα βωμὸ στὴν ἀγορά.

Ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος μᾶς ἐπικυρώνει αὐτὴν τὴν ἀπόκτηση ἀληθινῆς γνώσεως: «Χαῖρε φιλοσόφους ἀσόφους δεικνύουσα· χαῖρε τεχνολόγους ἀλόγους ἐλέγχουσα· Χαῖρε ὅτι ἐμωράνθησαν οἱ δεινοὶ συζηηταί· χαῖρε ὅτι ἐμαράνθησαν οἱ τῶν μύθων ποιηταί. Χαῖρε τῶν Ἀθηναίων τὰς πλοκάς διασπῶσα· χαῖρε τῶν ἀλιέων τὰς σαγήνας πληροῦσα».

Οἱ Χριστιανοὶ ἔβλεπαν τὴν ἐτοιμότητα τῶν Ἑλλήνων καὶ προσπαθοῦσαν μιμούμενοι τὸν ἀπόστολον Παῦλον νὰ δημιουργήσουν ὁμαλὲς μεταβάσεις. Ἔτσι μετέτρεπαν ἀρχαίους εἰδωλολατρικοὺς ναοὺς σὲ ἐκκλησίες Ἁγίων πού εἶχαν παρόμοια χαρακτηριστικὰ ἢ παρόμοιες ἀρμοδιότητες μὲ αὐτὰ πού προσέ-
διδαν οἱ ἀρχαῖοι στοὺς θεοὺς τοὺς, π.χ. ναὸ τῆς Ἀθηνᾶς μετατράπηκαν σὲ ἐκκλησίες εἰς τιμὴν τῆς Παναγίας (ὅπως ὁ Παρθενῶνας), ναὸ τοῦ Ποσειδῶνος σὲ ἐκκλησίες τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τὸ Θησεῖο σὲ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου κ.ο.κ. Ἀκόμα καὶ ἀνάγλυφα καὶ διάκοσμος πού δὲν ἀναφέροντο εἰκονογραφικῶς φανερὰ σὲ ἀρχαῖες θεότητες ἢ λατρευτικὲς πράξεις, χρησιμοποιοῦντο ὡς δομικὰ ὑλικά σὲ παλαιὲς ἐκκλησίες, ὅπως π.χ. στὸν Ἁγ. Ἐλευθέριο δίπλα στὴν Μητρόπολη τῶν Ἀθηνῶν ἢ στὴν Παναγία Σκριποῦ τοῦ Ὁρχομενοῦ.

Μερικοὶ ἀρχαιολόγοι ἔφθασαν στὸ σημεῖο νὰ ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ βόρεια μετώπη 32 τοῦ Παρθενῶνα (βλ. φωτογραφία) σώθηκε, ἐπειδὴ μοιάζει μὲ πρῶιμες ἀνάγλυφες παραστάσεις τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Ἀσχέτως τοῦ ἂν δε-
χθοῦμε αὐτὴν τὴν ὑπόθεση ἢ ὄχι, φαίνεται τὸ ὅλο πνεῦμα στὸ ὁποῖο ἐκινεῖτο αὐτὴ ἡ μετάβαση. Ὑπῆρχε ἡ καλὴ γῆ γιὰ νὰ πιᾶση καὶ νὰ καρποφορήσῃ ὁ

σπόρος. Ἐπῆλθε στή συνέχεια μιὰ ταύτιση τοῦ Ἑλληνισμοῦ μὲ τὸν Χριστιανισμό, ἢ μὲ ἄλλα λόγια, οἱ Ἕλληνες ἐνδύθηκαν τὸν Χριστιανισμό. Ἡ ὁμαλὴ καὶ φυσικὴ αὐτὴ μειάβαση τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὸ Χριστιανισμό ἀποδεικνύει τὸ πόσο ξένες μὲ τὸν Ἑλληνισμό εἶναι οἱ ἄλλες θρησκείες, πὺ στεροῦνται λογικῆς, κυρίως δὲ ὁ Ἰσλαμισμός.

Ὁ Ἰσλαμισμὸς παρ' ὅτι βασίζεται στὴν Παλαιὰ Διαθήκη, ἀπὸ τὴν ὁποία δέχεται βασικὰ μόνο τὸ γράμμα τοῦ νόμου, ὄχι ὅμως τὴν οὐσία καὶ τὸ πνεῦμα, καλλιεργεῖ τὴς ἡδονὲς καὶ στερεῖται κάθε ἐσχατολογικοῦ προσανατολισμοῦ καὶ κατὰ συνέπεια κάθε ἀσκήσεως καὶ λογικῆς. Ἀντιθέτως μπορεῖ εὐκολὰ νὰ δρᾷ συναισθηματικὰ καὶ νὰ ξεσηκῶνῃ μὲ διάφορες ὑποσχέσεις τὴς λαϊκῆς μάζης.

Μὲ τὴν πρώτη κιόλας ματιὰ βλέπουμε πόσο ἄκρως ἀντίθετο εἶναι αὐτὸ μὲ τὴν νοοτροπία ἀκόμα καὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, πόσο μᾶλλον μὲ αὐτὴν τῶν Χριστιανῶν Ἑλλήνων.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ἔχουμε πολλὰ παραδείγματα βαθέος σεβασμοῦ, ἰδιαίτερος Μουσουλμάνων τουρκικῆς καταγωγῆς, στὴν Παναγία, στὸν Ἅγ. Γεώργιο ἢ σὲ ἐναρέτους καὶ Ἁγίους κληρικοὺς τῆς Ἐκκλησίας (ἃς θυμηθοῦμε μόνο τὸν Ἄλῃ Πασὰ τῶν Ἰωαννίνων σὲ σχέση μὲ τὸν Ἅγιο Κοσμᾶ τὸν Αἰτωλό).

Ἐν τέλει βλέπουμε, ὅτι δὲν εἶναι τυχαῖο πὺ ἡ ἐξέγερση τοῦ 21 ξεκίνησε ἐπίσημα τὴν ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, μιὰ καὶ ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος γράφτηκε ὡς εὐχαριστία πρὸς τὴν Παναγία, ὡς ὑπερμάχου στρατηγοῦ μετὰ τὴν πολιορκία τῆς Βασιλευούσης.

Διάκονος Γεώργιος Χάας

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΑΙΜΟΔΟΤΕΣ!

Γιὰ τὴν Τράπεζα Αἵματος τῆς Ἐνορίας μας.

Πανενοριακὸ προσκλητήριο γιὰ τὴν αἰμοδοσία τῆς

Κυριακῆς 2 Μαΐου 2004

Παρακαλοῦμε δηλῶστε στὸ Ἐπιτροπικὸ τὴ συμμετοχή σας στὴν Ἐνοριακὴ μας Αἰμοδοσία καὶ προτρέψτε τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους σας νὰ συμμετάσχουν σ' αὐτήν.

Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΥ ΜΑΣ

Ανήμερα της άγιας Φιλοθέης και μετά τὸν Ἑσπερινὸ καὶ τὴν ἀρτοκλασία φιλοξενήθηκε στὸ Νεανικὸ Κέντρο τοῦ Ναοῦ μας ἡ ἐκδήλωση τοῦ φιλοπτώχου Ταμείου τῆς ἐνορίας μας μὲ προσκεκλημένους τοὺς ἐραμιστὲς καὶ τὶς ἐραμιστρίες τοῦ ἐράνου τῆς Ἀγάπης.

Ἄφου ἔγινε προσευχή, ὁ π. Φίλιππος ὡς ὑπεύθυνος τοῦ Φιλοπτώχου πῆρε τὸν λόγο καὶ εὐχαρίστησε ὅλους ὅσους ἐκοπίασαν γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ ἐράνου, καὶ εὐχήθηκε ὁ Θεὸς νὰ ἀνταποδώσει πλούσιες τὶς εὐλογίες Του. Ἐπίσης ἀναφέρθηκε στὶς προοπτικὲς πού ὑπάρχουν γιὰ τὸ μέλλον τοῦ Φιλανθρωπικοῦ ἔργου.

Ὁ Προϊστάμενος τοῦ Ναοῦ, π. Βασίλειος, τόνισε, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ὅτι τὰ πρόσωπα πού πρωτοστατοῦν στὸν ἔρανο τῆς Ἀγάπης καὶ γενικότερα πλαισιώνουν τὸ πολυποίκιλο ἔργο τῆς ἐνορίας μας, χαρακτηρίζονται ἀπὸ

νεανικὴ ζωντάνια καὶ διάθεση, εἴτε εἶναι νέοι εἴτε ἄνθρωποι προχωρημένης ἡλικίας καὶ ξεχωρίζουν ἰδιαιτέρως στὴν ἐποχὴ μας πού οἱ νέοι γεννιοῦνται γερασμένοι καὶ μοιάζουν μὲ τοὺς καρπούς πού, πρὶν ὠριμάσουν, σαπίζουν.

Ἀπὸ τὴν ἐκδήλωση δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ λείψουν τὰ ποιήματα τοῦ π. Νικολάου, τὰ ὁποῖα αὐτὴ τὴν φορὰ εἶχαν ὡς θέματα τὸν βίο καὶ τὸ μαρτύριο τῆς Ἀγίας Φιλοθέης τῆς Ἀθηναίας καὶ τὸ ἔργο τῶν ἐραμιστῶν.

Στὴ συνέχεια ὁ π. Φίλιππος εὐλόγησε τὴν Βασιλόπιττα, ἡ ὁποία μοιράστηκε σὲ ὅλους μαζί μὲ ἄλλα ὠραῖα ἐδέσματα πού εἶχαν ἐτοιμασθεῖ. Ἡ κυρία πού κέρδισε τὸ φλουρὶ πῆρε ὡς δῶρο μία ἀσημένια εἰκόνα. Μέσα σὲ μιὰ εὐχάριστη ἀτμόσφαιρα ὁλοκληρώθηκε ἡ μικρὴ αὐτὴ ἐκδήλωση, ἡ ὁποία στάθηκε μιὰ καλὴ ἀφορμὴ γιὰ μιὰ οὐσιαστικὴ ἐπικοινωνία μεταξὺ ὅλων. **Ἄς φροντίσουμε ὅλοι νὰ ἐτοιμάσουμε καὶ τὸ Πασχαλινὸ τραπέζι τῶν ἀναξιοπαθούντων ἐνοριτῶν μας!**

π. Π.

ρητος και στον εαυτο του και στο περιβαλλον του.

Ο δικαιος και φιλάνθρωπος Θεός μας δίδει το γήρας σε ηλικία εμπειρη, μεστή και γεμάτη (αν σωφρονούμε) με πνευματικούς καρπούς, ώστε να έχουμε τη δυνατότητα να το βαστάσουμε επωφελώς και για μας και για τους συνανθρώπους μας. Πρέπει, λοιπόν, από νέοι να δουλέψουμε για τα γερατιά μας, γιατί αλλιώς οι ιδιοτροπίες της ψυχοσυνθέσεώς μας θα μεγαλώσουν μαζί με μας. Έτσι ή "ὁπῆθός Τέεέβιά" θα μας βρῆ ἀπροετοιμαστούς και τότε θα ψάχνουμε ψυχολογικά υποστηλώματα στα φαγητά.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα ψυχολογικής εξαρτήσεως από τροφές είναι το πάθος της πλειοψηφίας των ηλικιωμένων για το γάλα. Αν το στερηθούν έστω και για λίγες ημέρες, νομίζουν ότι όλη τους ή υγεία θα καταρρεύσει. Σ' αυτό ευθύνονται, βεβαίως, και πολλοί γιατροί, οι όποιοι ενθαρρύνουν τις ψευδαισθήσεις των ανθρώπων με τάχα ιατρικά επιχειρήματα.

Υποστηρίζουμε, λοιπόν, πως ή **προσκόλλησι** στο γάλα είναι καθαρά ψυχολογική (κάτι σαν έπιστροφή στη βρεφική ηλικία, όποτε το γάλα δημιουργεί συνειρμικά την αίσθησι της σιγουριās και της μητρικής προστασίας) διότι, πρώτον, παρατηρεΐται σε ανθρώπους που έχουν άσθενή θέλησι και είναι περιδεεις για τη σωματική τους κατάσταση και, δεύτερον, διότι ως τροφή ελάχιστα προσφέρει σε έναν ηλικιωμένο, ιδίως στις μέρες μας, όπου τα τυποποιημένα σκευάσματα γάλακτος με τις τόσες χημικές παρεμβάσεις έχουν κατανήσει σχεδόν άσοςμα και άγευστα... **άσπρόνερα**.

Τέτοιου είδους ψύχωσι με το γάλα παρατηρεΐται και σε ενήλικες, οι όποιοι καταφεύγουν στους Πνευματικούς να εκλιπαρήσουν τη συγκατάθεσί τους για κατάλυσι γάλακτος σε ημέρες νηστείας, χωρίς να έχουν λόγους υγείας. Σε κάποιες από τις περιπτώσεις αυτές, που είναι εις θέσιν να έλθουν κατά πρόσωπο με το αληθινό πρόβλημά τους, αρμόζει να ειπή ο Πνευματικός: — «Δέχεσαι να πιῆς γάλα με μπιμπερό; Αν ναί, τότε μπορείς να καταλύσης»!

Για τον Πνευματικό δεν πρέπει να προέχη ή καλοφαγία των πιστών αλλά ή ψυχική τους ίσορροπία και γι' αυτόν ακριβώς το λόγο δεν πρέπει να παρασυρόμεθα από τα ψυχολογικά "τερτίπια" των ανθρώπων αλλά να τα αντιμετώπιζουμε με σύνεσι, ώστε να μη συγκατατιθέμεθα άμαχητι στις όποιες τροφικές εξαρτήσεις τους.

π. Β. Ε. Β.

Ἄν κανεῖς προσπαθήσει νὰ ἀναλύσει ἢ νὰ ἐξηγήσει περισσότερο αὐτὴ τὴν μία ἀπλὴ πρόταση, ὅπωςδήποτε θὰ τὴν ὑποβαθμίσει.

Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ σταθοῦμε λίγο στὴ σκέψη τοῦ Μακρουγιάννη καὶ νὰ σκεφθοῦμε ὅτι ὁ χρόνος τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ διάθεση ποὺ μᾶς ἀφιερώνουν εἶναι πολύτιμα καὶ ἔτσι πρέπει νὰ τὰ ἀξιολογοῦμε. Δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾶμε πὼς κανένας ἄνθρωπος δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ μᾶς χαρίσει ἀπὸ τὸν χρόνο του ἢ τὴν διάθεσή του καὶ γι' αὐτό, ὅταν κάποιος τὸ κάνει, ἔμεῖς ὀφείλουμε νὰ δεῖξουμε τὸν πρέποντα σεβασμό.

Ἄκόμα πιὸ νραῖος καὶ λεβέντικος ὅμως εἶναι ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο μᾶς παροτρύνει νὰ κρίνουμε αὐτὰ ποὺ βλέπουμε καὶ διαβάζουμε: «Ὅλοι οἱ ἀναγνώστες ἔχετε χρέος πρῶτα νὰ ῥευνήσετε διὰ τὴν διαγωγή μου, πὼς φέρθηκα εἰς τὴν κοινωνία καὶ Ἀγώνα, καὶ ἂν τιμῶς φέρθηκα, βάλτε βάση καὶ εἰς τὰ γραφόμενά μου, ἂν ἀτίμως φέρθηκα, μὴν πιστεύετε τίποτας». Νομίζω ὅτι κάθε προσθήκη ἢ σχόλιο καὶ πάλι περιττεύει, ὅταν μιλάει ἡ ἀπλότητα καὶ ἡ καθαρότητα.

Τελικὰ τὸ ποιὸς εἶναι σπουδαῖος ἢ ὄχι τὸ δείχνει ἡ ζωὴ του. Γιατὶ ἀναμφίβολα, ὅταν μετὰ ἀπὸ τόσα χρόνια διαβάζουμε αὐτὰ τὰ λίγα λόγια, ποὺ παραθέσαμε, δὲν μποροῦμε παρὰ νὰ ἐπιβεβαιώσουμε τὴν μεγαλειότητα καὶ τὴν σπουδαιότητα τοῦ Γιάννη Μακρουγιάννη.

Μανώλης Πυλαρινός

ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΓΙΑΝ ΘΕΟΤΟΚΟΝ

Χάβηϊ ἐὸ ἰ ἀὸG Ἐὰῖ ἰ Τ Ἐὰῖ ὀ
ὀG äãððãñáðá òbò ÒñéÜäï ò Τ Ν÷ï òóá,
Αἰ ὸύὸ Lèäã÷ï ἰ ὸΐç* ὀΥἰ Lè Ἐὰἰ t äüñáÜï,
ôj ðëρñùἰ á hèùἰ éá7 á1ò Εḏáíðáð\$
[ÁããÝèἰ ὀð, Αἰ èñρðἰ ὀð òã
òἰ tòἰ äéáðἰ ñáγἰ ὀóá,* Ḑáðñj ò Τ ἰ γἰ ὀç,
òἰ t ÒZἰ t ἰ ρὀçñ Cὀðéèἰ ò
éá7 òἰ t Ḑἰáγἰ áὀἰ ò* ἰáῖ ò Eäéἰ ò, ḐÜἰ ὀüòἰ ò.
ὸÝèἰ ò ôj óèἰ ðèἰ üðáὀἰ ἰ* éáβ ὀóðãñἰ ἰ ḐÜἰ áãἰá,
äçἰ éἰ òñãβáð ΒðÜὀçò,* äé' Ϙἰ e èüὀἰ ἰ ò LãÝἰáὀἰ
éá7 Õἰ t ò_ äáἰἰρὀáé,* Τ á1ρἰéἰ ò òἰ t Ἐὀβὀðἰ ὀ
âἰ òëρ, ðãðëρñùðáé.

(Ἀνέκδοτος ὕμνος ἀπὸ χειρόγραφο τῆς Ἱ. Μονῆς Ἰβήρων).

ΣΥΖΗΤΩΝΤΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΜΑΣ

Μια ενδιαφέρουσα έορταστική συνάντηση με τους Έκπαιδευτικούς της Ένορίας μας έγινε στις 29 Ιανουαρίου 2004, παραμονή των Τριών Ίεραρχών, στην Πνευματική μας Έστία.

Είχε προετοιμασθεί αυτή η συνάντηση άρκετο καιρό πριν. Ο υπεύθυνος του Ναού μας, ο π. Βασίλειος, φρόντισε να συντάξει όνομαστικές προσκλήσεις για τους 67 καθηγητές και δασκάλους της ένορίας μας, τις όποιες ο ίδιος παρέδωσε στον καθένα έκπαιδευτικό, έπισκεφθείς τα σχολεία, μαζί με τον Διάκονο του Ναού μας, τον π. Γεώργιο.

Τελικώς στην συνάντηση παρευρέθησαν 15 έκπαιδευτικοί των Σχολείων της περιοχής μας, οί ιερείς και οί συνεργάτες του ένοριακού έργου (έπίτροποι και μέλη του Ένοριακού Φιλοπώχου), έκπαιδευτικοί από άλλες περιοχές και άλλοι 150 περίπου, από τους άνθρωπους που συστηματικά παρακολουθούν τις όμιλίες-συζητήσεις της Πνευματικής μας Έστίας.

Μετά τό καλωσόρισμα και την προσευχή, καλλιτέχνες της Λυρικής Σκηνής συγκρότησαν όρχήστρα δωματίου και έπαιξαν 4 μουσικά κομμάτια: Τό α΄ μέρος της «Μικρής Νυκτερινής» του Mozart, τό «Μενουέττο» του Beethoven, τό β΄ μέρος (άργό) από τό «Κουαρτέττο όπουσ 11» του Tschaiikowsky και τον «Κρητικό χορό» του Ν. Σκαλκώτα.

Ή όρχήστρα ένθουσίασε τό άκροατήριο και ζέστανε την άτμόσφαιρα. Έπακολούθησε ένα κέρασμα και στη συνέχεια ο π. Βασίλειος, με σύντομη

είσαγωγή του, έξήγησε ότι η σύναξη αυτή, που γίνεται για δεύτερη συνεχή χρονιά, άποσκοπεί στο να συνειδητοποιήσουμε όλοι πως δέν πρέπει να υπάρχουν διαχωριστικές γραμμές μεταξύ των φορέων της δημόσιας ζωής και πως

όλοι, άνεξαρτήτως του είδους της συγκεκριμένης διακονίας που έπιτελούμε μέσα στην κοινωνία, είμαστε άνθρωποι με καρδιά και αίσθήματα, με

προτερήματα και ἑλαπτώματα και πρέπει ὅλοι μαζί να προσπαθήσουμε να συνεννοηθοῦμε και να συνεργαστοῦμε και, ἂν μπορέσουμε, να γίνουμε και ἀδελφοί. Να στηρίζουμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο στὸ ἔργο και στὸν ἀγῶνα του, και αὐτὸ προϋποθέτει τὸ να γνωριστοῦμε μεταξύ μας.

Ἡ μεταξύ μας γνωριμία θὰ διευκολυνθῆ ἂν προσεγγίσουμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον ὡς ἄνθρωπο, χωρὶς καχυποψία και ἀνταγωνιστικότητα και χωρὶς προσπάθεια να κατοχυρώσουμε τὴν ἰδιότητά μας ὡς ἱερεῖς ἢ δάσκαλοι.

Ἰδιαίτερος τόνισε πὼς σὲ καμμιά περίπτωση δὲν θὰ ἤθελε ἡ ἐπικοινωνία να γίνεται συμβατικά, μεταξύ, δηλαδή, φορέων τῆς δημόσιας διοίκησης, ἀλλὰ προσωπικά, ἐκτιμώντας ὁ ἕνας τὴν προσωπικότητα τοῦ ἄλλου, ἀλλιῶς ἡ ἐπικοινωνία θὰ εἶναι τυπική και τελικὰ ἄχρηστη. Εἶπε χαρακτηριστικά: «Ἀναμφισβήτητα ἀντλῶ αὐτὸ πού ζῶ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, και τὸ ράσο μου δηλώνει αὐτὸ πού προσπαθῶ να ζήσω ὅσο μπορῶ καλύτερα, ἀλλὰ σὲ καμμιά περίπτωση δὲν θὰ ἤθελα να μὲ δεχθῆτε ἢ να μὲ ἀπορρίψετε βλέποντας μόνο τὸ ράσο μου και ὄχι ἔμένα».

Μὲ ἀφορμὴ τὴν εἰσήγηση τοῦ π. Βασιλείου ἔλαβαν τὸ λόγο ἀρκετοὶ καθηγητές, ὁ Λυκειάρχης και ἡ Γυμνασιάρχης και ἔγινε μιὰ ἐνδιαφέρουσα συζήτηση μιᾶς ὥρας και πλέον.

Οἱ ἐκπαιδευτικοὶ ἀναφέρθηκαν στὰ προβλήματα τῶν μαθητῶν, κυρίως στὴν ἔλλειψη χρόνου, πού τοὺς «ἀπαγορεύει» να ἀσχοληθοῦν μὲ κάτι πιὸ οὐσιαστικό, πέρα ἀπὸ τὰ μαθήματά τους. Ἄλλοι, ὅμως, ἐκπαιδευτικοὶ ὑποστήριξαν ὅτι ὅταν ὑπάρχει καλὴ διάθεση και συμπάρασταση τῶν παιδιῶν ἀπὸ τοὺς γονεῖς και τοὺς δασκάλους βρίσκεται χρόνος. Σὰν παράδειγμα ἀνέφεραν τὸ ὅτι οἱ μαθητὲς και οἱ μαθήτριες, παρὰ τὸν φόρτο τῶν ὑποχρεώσεών τους βρίσκουν ἀρκετὲς ὥρες γιὰ διασκέδαση. Ἀρκεῖ, λοιπόν, να τοὺς δοθοῦν τὰ κατάλληλα ἐρεθίσματα γιὰ κάτι πνευματικό και οὐσιῶδες, πού θὰ ἀγγίξει τὴν ψυχὴ τους και τότε πολλὰ παιδιά θὰ ἀφυπνισθοῦν πνευματικά.

Μεσολάβησαν τοποθετήσεις γονέων ἀλλὰ και ἐκπαιδευτικῶν ἄλλων περιοχῶν, πού ἔρχονται τακτικά στὴν Πνευματικὴ μας Ἐστία και ἐπεσήμαναν πὼς πρέπει ὁ δάσκαλος να ξεφύγει ἀπὸ τὰ γρανάζια τῆς γραφειοκρατίας και να νοιώσει τὰ παιδιά πιὸ κοντά του.

Τὴ συνάντηση ἔκλεισε ὁ π. Φίλιππος μὲ πατρικά και συγκινητικά λόγια, τονίζοντας ὅτι τὰ παιδιά διακρίνουν ποιὸς τὰ ἀγαπᾷ πραγματικά και ὅταν διαπιστώσουν αὐτὴ τὴν ἀγάπη δέχονται και τὸν ἔλεγχο και τὶς ὑποδείξεις, ἀκόμα και τὴν τιμωρία, ὡς πράξεις ἀγάπης.

Στὸ τέλος δόθηκαν βιβλία στοὺς ἐκπαιδευτικούς, ἀναμνηστικά τῆς συναντήσεως και ὅλοι εὐχηθήκαμε γιὰ μιὰ καλὴ συνέχεια.

B.

ΝΙΑΤΑ ΚΑΙ ΟΡΑΜΑ

«Ἡ τύχη τῶν ἐθνῶν, σὲ ὁποιαδήποτε ἐποχή, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἰδέαν τῶν νέων, πὺ εἶναι κάτω ἀπὸ τὰ εἴκοσι πέντε». (Γκαίτε)

Εὰν ἰσχύει αὐτὸ στὴν σημερινὴ ἐποχή, τότε τὰ πράγματα δὲν εἶναι καθόλου αἰσιόδοξα! Γιατὶ στὴν ἐποχή μας οἱ νέοι, καὶ κυρίως αὐτοὶ πὺ εἶναι κάτω τῶν εἴκοσι πέντε ἐτῶν δὲν ἔχουν ἰδέες!

Παρατηρῶντας κανεὶς τὴν ἐξέλιξη τῶν ἀνθρώπων, διαπιστώνει πὺ ὅσο βελτιώνονται οἱ συνθῆκες τῆς ζωῆς τους, τόσο ἀχρηστεύεται τὸ μυαλό τους. Οἱ παλαιότερες γενεές πὺ δὲν εἶχαν ὅλες αὐτὲς τὴς εὐκολίες τῆς ζωῆς, πὺ ἔχουμε ἐμεῖς σήμερα, ἔβαζαν τὸ μυαλό τους νὰ δουλεύει. Παρὰ τὴς διάφορες δυσκολίες πὺ ἀντιμετώπιζαν στὴς δουλειές τους, ἔβρισκαν τρόπους νὰ ἐπιλύουν τὰ προβλήματα τους καὶ ἐπιπλέον εἶχαν πὺ πολὺ ἐλεύθερο χρόνο, πὺ πολλὰ ἐνδιαφέροντα, πὺ πολλὴ ὄρεξη γιὰ γνώση, γιὰ ζωὴ.

Ὅσο ὅμως βελτιώνεται ἡ ζωὴ, μὲ τὴν πρόοδο τῆς τεχνολογίας, ἰδιαίτερα τὰ τελευταῖα χρόνια, τόσο τὸ μυαλό «βαλτώνει» γιατί δὲν χρειάζεται νὰ δουλεύει καὶ πολὺ. Κάθε νέα γενιά, λοιπόν, γίνεται πὺ σκάρτη ἀπὸ τὴν προηγούμενη, γιατί βρίσκει ὅλα τὰ πράγματα ἔτοιμα «στὸ πιάτο», δὲν χρειάζεται νὰ κουραστεῖ γιὰ νὰ ἀποκτήσει ὅ,τιδήποτε, συνεπὺς δὲν ἔχει λόγους νὰ σκέφτεται.

Διαβάξει κανεὶς στὴν ζωὴ σπουδαίων συγγραφέων καὶ ποιητῶν γιὰ τοὺς κόπους πὺ κατέβαλαν νὰ μορφωθοῦν, τὴς ὄρες πὺ ξόδευαν διαβάζοντας μὲ τὸ κερὶ καὶ συγχρόνως τὴν λαχτάρᾳ πὺ εἶχαν στὸ νὰ μορφωθοῦν, νὰ διαβάσουν, νὰ μάθουν, νὰ διευρύνουν τὸ μυαλό τους, νὰ γίνουν καὶ αὐτοὶ σπουδαῖοι ἄνθρωποι.

Ἀντίθετα, τὰ σημερινὰ παιδιὰ θεωροῦν τὸ διάβασμα σὰν ἀγγαρεία, σὰν κάτι πὺ τὸ κάνουν ἀναγκαστικὰ στὸ σχολεῖο γιὰ νὰ περνοῦν τὴς τάξεις καὶ γι' αὐτὸ, πέρα ἀπὸ τὰ σχολικὰ βιβλία οὔτε πὺ διανοοῦνται νὰ διαβάσουν ἄλλα κείμενα. Θεωροῦν πὺ χρήσιμο νὰ παίζουν μὲ τὸν ὑπολογιστὴ τους (ἢ νὰ σερφάρουν στὸ internet οἱ πὺ ἐξελιγμένοι) ἢ νὰ χαζεύουν στὴν τηλεόραση βλέποντας ὅ,τι σκουπίδι ὑπάρχει!

Ἄντὶ, δηλαδή, ὁ εὐκολότερος τρόπος ζωῆς νὰ δίνει στοὺς νέους περισσότερο χρόνο γιὰ νὰ διαβάζουν, νὰ σκέφτονται, νὰ ὀραματίζονται πὺ νὰ ὀργανώσουν καλύτερα τὴν ζωὴ τους, τοὺς καθιστᾶ «ἀνάπηρους». Τὸ μυαλό τους δὲν δουλεύει στὸ νὰ ἐπεξεργάζεται τὰ διάφορα ἐρεθίσματα, νὰ κρίνει κάθε τὶ γύρω του, νὰ ἀποκτᾶ ἐμπειρίες καὶ γνώσεις. Τὸ μόνο πὺ

ἐπιδιώκουν εἶναι νὰ ἀποκτήσουν τὰ τεχνολογικὰ μέσα γιὰ νὰ ἔχουν εὐκολὴ μάθηση, εὐκολὴ ἐνημέρωση, εὐκολὴ διασκέδαση, εὐκολὴ ἐργασία.

Μεγαλώνουν «ἄνυδροι», μὴ ἔχοντας μέσα τους ζωὴ, δηλαδή τὸ συστατικὸ ποῦ τοὺς εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ νὰ ὀριμάσουν. Πιὸ παλιά, τὸ κύριο χαρακτηριστικὸ τῶν νέων ἦταν αὐτό: ἡ ζωντάνια, ἡ ἐπιθυμία νὰ ἀλλάξουν τὸν κόσμο.

Σήμερα δὲν ἐνδιαφέρονται νὰ ζήσουν, νὰ χαροῦν, νὰ γίνουν ὀλοκληρωμένοι ἄνθρωποι, ἀπλῶς ἐπιδιώκουν νὰ ἐντυπωσιάσουν περιστασιακὰ. Τοὺς ἐνδιαφέρει μόνο νὰ γίνονται ἀποδεκτοὶ ἀπὸ τοὺς πολλούς, υἱοθετῶντας τὴν ψυχολογία τῆς μάζας. Ἡ διαφορετικότητα τοὺς τρομάζει! Δὲν ἔχουν τὴν δύναμη νὰ σταθοῦν μόνοι τους, χαράζοντας νέους δρόμους ἢ ἀντιμετωπίζοντας τὰ ἐκάστοτε ρεύματα, τὶς ἐκάστοτε μόδες καὶ νοοτροπίες. Οἱ κρίσεις τους εἶναι ἐπιφανειακὲς καὶ ἐπιπόλαιες. Ἄκόμα καὶ ὅταν ἀντιδροῦν χρησιμοποιοῦν ἐκφράσεις «κλισέ», τυποποιημένες, σὲ μορφή συνθήματος. Δὲν ἐνδιαφέρονται νὰ μάθουν ἀπὸ τὰ λάθη τῶν προηγουμένων γενεῶν οὔτε νὰ διατηρήσουν συνήθειες καὶ τρόπους ζωῆς τῶν παλαιότερων, ποῦ εἶχαν νόημα καὶ συνέβαλαν στὴν διαμόρφωση τῆς προσωπικότητάς τους.

Τελειώνουν τὸ σχολεῖο καὶ ἀκόμη δὲν ἔχουν πάρει βασικὲς ἀποφάσεις γιὰ τὴν ζωὴ τους. Δὲν ξέρουν τί ἐπάγγελμα θὰ ἀκολουθήσουν, ἂν θέλουν νὰ γνωρίσουν ἓναν ἄνθρωπο γιὰ νὰ ζήσουν μαζί του ὅλη τους τὴν ζωὴ, δὲν ὀραματίζονται κἂν τὸ μέλλον τους. Ὅπου τύχει καὶ βρεθοῦν, ἐκεῖ μένουν. Δὲν κάνουν μία συνειδητὴ ἐπιλογή, οὔτε ἀφοσιώνονται ἔπειτα σ' αὐτήν. Γι' αὐτὸ καὶ σήμερα σπανίζουν οἱ σωστοὶ ἐπαγγελματίες, οἱ σωστοὶ τεχνίτες, οἱ σωστοὶ οἰκογενειάρχες, οἱ σωστοὶ καὶ ὀλοκληρωμένοι ἄνθρωποι, ποῦ ξέρουν ποῦ πατοῦν καὶ ποῦ βαδίζουν. Γιατὶ γιὰ νὰ πετύχει κανεὶς σὲ αὐτὸ ποῦ κάνει πρέπει νὰ τὸ βάλει στόχο. Ἄν ἀπλῶς «πέσει» σὲ κάτι καὶ μείνει ἐκεῖ, δὲν θὰ ἔχει νὰ ἐπιδείξει τίποτε παραπάνω.

Ἡ εὐθύνη ὅπωςδήποτε δὲν ἀνήκει ἐξ ὀλοκλήρου στοὺς νέους. Δὲν τοὺς μάθαμε νὰ ζοῦν γι' αὐτὸ καὶ δὲν ξέρουν πῶς νὰ ζήσουν. Κάθε γενιὰ μεταδίδει στὴν ἐπόμενη ὅλο καὶ λιγότερα πράγματα. Μοιάζει σ' ἅν κάθε γενιὰ νὰ πετᾷ ὅλα τὰ θετικὰ στοιχεῖα τῆς προηγούμενης καὶ νὰ κρατᾷ ὅλα τὰ ἀρνητικὰ της.

Ἄν διαβάσει κανεὶς τὸ «περὶ παίδων ἀγωγῆς» τοῦ Ἀριστοτέλη, θὰ δεῖ παραινέσεις πρὸς τοὺς νέους ποῦ θὰ ἔπρεπε νὰ τὶς θεωροῦμε αὐτονόητες. Καὶ ὅμως, οὔτε αὐτὰ τὰ ἄλλοτε ἀπλᾶ καὶ αὐτονόητα, ὅπως εἶναι ὁ σεβασμὸς πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς μεγαλύτερους δὲν μαθαίνουν τὰ παιδιά μας, οὔτε κἂν τοὺς στοιχειώδεις κανόνες συμπεριφορᾶς καὶ εὐγένειας. ἴσως ἔτσι ἐξηγεῖται τὸ γιατί οἱ παλαιοὶ ἀνέδειξαν τόσους σοφοὺς καὶ συνετοὺς ἀνθρώπους, ἐνῶ σήμερα μεγαλώνουν «στεγνοὶ» νέοι χωρὶς ἰδέες, χωρὶς ὀράματα, χωρὶς ἰδανικά.

Μαρίνα Διαμαντῆ

